

แบบการเสนอเค้าโครงผลงาน (ระดับชำนาญการ)

.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลบุคคล/ตำแหน่ง

ชื่อผู้ขอประเมิน นายมีนเมษฐ์ ศิริสุข

● ตำแหน่งปัจจุบัน นักวิชาการช่างศิลป์ปฏิบัติการ

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งปัจจุบัน

ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานระดับต้น ที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถทางวิชาการในการทำงาน ปฏิบัติงานด้านวิชาการช่างศิลป์ภายใต้การกำกับ แนะนำ ตรวจสอบ และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

● ตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง นักวิชาการช่างศิลป์ชำนาญการ

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง

ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้างาน ซึ่งต้องกำกับ แนะนำ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ร่วมปฏิบัติงาน โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญงานสูงในด้านวิชาการช่างศิลป์ ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่ยาก และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนที่ ๒ ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน (เรียงลำดับตามความดีเด่น หรือความสำคัญ)

ผลงาน ลำดับที่ ๑

๑. เรื่อง จิตรกรรมฉากบังเพลิงประกอบพระเมรุมาศ : องค์ความรู้เรื่องการจัดสร้างงานศิลปกรรม

ในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร

๒. ระยะเวลาการดำเนินการ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑

๓. ความรู้ ความชำนาญ หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

- ความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับงานจิตรกรรมไทยและงานจิตรกรรมสากล

- ความรู้ความชำนาญในการประสานงานกับกลุ่มงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน

- ความรู้ความชำนาญในการถ่ายภาพบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น การเตรียมวัสดุในการสร้างงานจิตรกรรมฉากบัง

เพลิง การปฏิบัติงานของจิตรกรที่ได้รับมอบหมายสร้างผลงาน

- ความรู้ความชำนาญในด้านการจัดเก็บข้อมูลภาพ ข้อมูลเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และความรู้ความชำนาญด้านสืบค้นข้อมูลที่สำคัญ ด้านการสัมภาษณ์ข้อมูลความรู้โดยตรงจากจิตรกร นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ให้ความรู้ที่เหมาะสมและนำมาใช้ในการเรียบเรียงเขียนเป็นเอกสารทางวิชาการด้านศิลปกรรม

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

ในการพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร สำนักช่างสิบหมู่ กรมศิลปากร ได้รับมอบหมายให้สร้างสรรค์งานศิลปกรรมประกอบในงานพระราชพิธีหลายรายการ จึงได้รวบรวมข้อมูลการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม กระบวนการทำงานที่เกี่ยวกับงานพระราชพิธี ทั้งการซ่อม บูรณะ การจัดสร้างงานศิลปกรรม ให้เป็นองค์ความรู้ในการสร้างงานศิลปกรรมประกอบพระเมรุมาศ เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานของสำนักช่างสิบหมู่ กรมศิลปากรในโอกาสต่อไป

จิตรกรรมฉากบังเพลิงนับเป็นเครื่องประกอบพระเมรุมาศที่ในอดีตไม่ปรากฏหลักฐานด้านรูปแบบแนวคิดทางศิลปกรรมของฉากบังเพลิงที่ชัดเจนและยังไม่ปรากฏหลักฐานการศึกษาค้นคว้าเก็บรวบรวมข้อมูลไว้อย่างเป็นระบบ ในขั้นต้นจึงจำเป็นต้องมุ่งเน้นไปยังข้อมูลที่พบมากเป็นหลักได้แก่ข้อมูลสถาปัตยกรรมพระเมรุมาศ ซึ่งสถาปัตยกรรมพระเมรุมาศมีพัฒนาการที่เกิดคู่ขนานไปกับพัฒนาการในประวัติศาสตร์ชาติไทย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์กลางของสังคมตั้งแต่อดีตจวบจนปัจจุบัน สถาปัตยกรรมพระเมรุมาศเป็นงานสถาปัตยกรรมชั่วคราวที่สร้างขึ้นอย่างชาญฉลาด งดงาม และประณีต สมพระเกียรติในวาระสุดท้ายของเจ้านายที่สิ้นพระชนม์ ทั้งยังประสานสอดคล้องกับราชพระเพณีในการปลงพระศพ ที่มีพัฒนาการแปรเปลี่ยนไปตามยุคสมัย ควบคู่ไปกับความเปลี่ยนแปลงในงานสถาปัตยกรรม วิศวกรรม และงานช่างสิบหมู่

การศึกษาในส่วนของงานฉากบังเพลิงจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลเอกสารจดหมายเหตุ แบบสถาปัตยกรรมพระเมรุมาศ ภาพวาด ภาพถ่าย ตลอดจนหนังสือ ตำรา และเอกสารทุติยภูมิต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะแบบภาพร่างสถาปัตยกรรมพระเมรุมาศนั้นจะปรากฏให้เห็นรูปแบบความสัมพันธ์ของฉากบังเพลิงกับองค์พระเมรุมาศ การใช้งานฉากบังเพลิงและความสำคัญของฉากบังเพลิงในสถาปัตยกรรมพระเมรุมาศ และยังทำให้เห็นถึงแนวทางการออกแบบฉากบังเพลิงที่แตกต่างกันในแต่ละยุคสมัย สำหรับสมัยกรุงศรีอยุธยานั้นมีหลักฐานเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมพระเมรุมาศค่อนข้างน้อย มีเพียงเอกสารพงศาวดาร หมายรับสั่ง เอกสารของชาวตะวันตก จิตรกรรมฝาผนัง แม้จนถึงสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ หลักฐานเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมพระเมรุมาศก็ยังคงมีอยู่จำกัดเฉพาะเอกสารจดหมายเหตุ หมายรับสั่ง พงศาวดาร ตลอดจนงานจิตรกรรมเท่านั้น จึงส่งผลต่อการศึกษาข้อมูลเรื่องฉากบังเพลิงประกอบพระเมรุมาศด้วยเช่นกัน ถึงรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เกิดเทคโนโลยีการถ่ายภาพขึ้นในสยาม ช่างภาพต่างชาติและไทยเริ่มบันทึกภาพสถาปัตยกรรมและเหตุการณ์งานพระเมรุไว้ จึงเป็นหลักฐานสำคัญที่ได้ใช้ศึกษา นอกจากนี้ยังมีเอกสารชั้นต้น หมายรับสั่ง ข่าวนิตยสารพิมพ์ และเอกสารของชาวตะวันตก มากขึ้นกว่าสมัยก่อนหน้านั้น โดยเฉพาะในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จนถึงรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อการช่างอย่างไทยรับเอาแบบอย่างการเขียนแบบสถาปัตยกรรมอย่างตะวันตกเข้ามาใช้ในการออกแบบและก่อสร้าง ทำให้มีหลักฐานทั้งแบบร่าง แบบสถาปัตยกรรม พิมพ์เขียว ฯลฯ ที่เป็นข้อมูล ประกอบกับข้อมูลเอกสารและภาพถ่าย ทำให้มองเห็นภาพรวมของพัฒนาการงานสถาปัตยกรรมพระเมรุ ตั้งแต่อดีตจวบจนปัจจุบันได้อย่างเป็นลำดับชัดเจนขึ้น

จิตรกรรมฉากบังเพลิงประกอบพระเมรุมาศในครั้งนี้ มีความสูง ๔.๔ เมตร กว้าง ๕.๓๕ เมตร มี ๒ ด้าน คือ ด้านหน้าและด้านหลัง โดยฉากบังเพลิงด้านหน้าใช้แนวคิดเรื่องพระนารายณ์อวตารฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๖ เรื่อง นารายณ์ ๑๐ ปาง คัดเลือกมาใช้ในการนี้เพียง ๘ ปาง แบ่งภาพออกเป็น ๔ ทิศ ในแต่ละทิศจะวาดภาพพระนารายณ์อวตาร เป็นหลักด้วยกัน ๒ ปาง นอกจากนี้ในจิตรกรรมฉากบังเพลิงนี้ยังคัดเลือกเอาโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ จาก ๔,๐๐๐ กว่าโครงการ มาใช้ในการวาดภาพ โดยแยกงานตามหมวดดิน น้ำ ลม ไฟ มาเพียง ๒๔ โครงการ วาดประกอบลงในช่องด้านล่างของภาพพระนารายณ์อวตารแต่ละทิศ และในส่วนจิตรกรรมฉากบังเพลิงด้านหลังจะวาดเป็นภาพเรื่องราวเกี่ยวกับดอกไม้ทิพย์ ดอกไม้มงคล โดยมีอักษร “ ภปร “ พระปรมาภิไธยของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร อันเป็นจุดเด่นตรงกลางภาพ เพื่อแสดงการเทิดพระเกียรติและสักการะ

การปฏิบัติงานจิตรกรรมฉากบังเพลิงจะแบ่งเป็นส่วนการทำงานของจิตรกรผู้วาดผลงาน และส่วนของนักวิชาการช่างศิลป์ผู้เก็บรวบรวมข้อมูลภาพ ข้อมูลเอกสารความรู้ นำมาประมวลเป็นบทความ หนังสือองค์ความรู้ทางด้านศิลปกรรม ซึ่งการสร้างงานจิตรกรรมฉากบังเพลิงประกอบพระเมรุมาศนี้เป็นการสร้างงานที่ใช้บุคลากรมาก ใช้เวลาในการสร้างงานนานหลายเดือน นักวิชาการช่างศิลป์ผู้เก็บรวบรวมข้อมูลจึงต้องคอยประสานติดตามคณะจิตรกรรมผู้สร้างงานอยู่ตลอดเวลาทั้งในเวลากลางวันหรือเวลากลางคืนที่มีการทำงานนอกเวลาราชการ และการเก็บข้อมูลภาพจิตรกรรมฉากบังเพลิงจะต้องจัดเก็บภาพแยกหมวดหมู่ให้เป็นระเบียบว่าภาพนั้นๆ เป็นส่วนใดของกระบวนการสร้างงาน เพื่อนำไปใช้เขียนบทความองค์ความรู้ฯ ที่มีเนื้อหาถูกต้องครบถ้วนได้

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

ได้เอกสารองค์ความรู้ด้านศิลปกรรม ที่แสดงขั้นตอนการจัดสร้างจิตรกรรมฉากบังเพลิงประกอบพระเมรุมาศ และได้รับการพิมพ์เผยแพร่รวบรวมเป็นเนื้อหาสำคัญส่วนหนึ่งในหนังสือ “องค์ความรู้เรื่องการจัดสร้างงานศิลปกรรมในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร” อันเป็นราชสักการะและน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ และเพื่อเป็นการจารึกสืบสานกระบวนการงานช่างศิลปกรรม ที่จัดสร้างแบบผสมผสานทั้งรูปแบบตามขนบแบบแผนตามโบราณราชประเพณีและรูปแบบจิตรกรรมร่วมสมัย จนเกิดความประสานกลมกลืนเทคนิคกระบวนการสร้างงานได้อย่างงดงาม

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

เป็นเอกสารองค์ความรู้ด้านการสร้างงานจิตรกรรมฉากบังเพลิงประกอบพระเมรุมาศในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เสมือนเป็นบันทึกเหตุการณ์ร่วมสมัยให้อนุชนคนรุ่นหลังได้ศึกษาค้นคว้า เพื่อการเรียนรู้ขนบประเพณีทางด้านศิลปกรรมของไทย เกิดการส่งต่อความรู้และสืบทอดงานศิลปกรรมไทยให้คงอยู่สืบไป

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

ขั้นตอนสำคัญในการสร้างงานจิตรกรรมฉากบังเพลิงประกอบพระเมรุมาศ ส่วนสำคัญที่ถือว่าเป็นส่วนที่ยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ คือ ขั้นตอนการสืบและการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการสร้างงานจิตรกรรมฉากบังเพลิงในอดีต ซึ่งไม่ปรากฏหลักฐานเอกสารมากนัก เพราะงานฉากบังเพลิงเป็นงานประกอบพระเมรุมาศอันเป็นงานศิลปกรรมในพระราชพิธีที่นานๆครั้งจะเกิดขึ้น และในส่วนของจิตรกรผู้รับมอบหมายสร้างงานจิตรกรรมฉากบังเพลิงต้องทำการคิดออกแบบภาพร่าง มีการปรับแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญอาวุโสอยู่หลายรอบ ก่อนจะได้ลงมือปฏิบัติงานจริง นักวิชาการผู้เขียนองค์ความรู้จะต้องคอยติดตามขั้นตอนการสร้างงาน ถ่ายภาพทุกกระบวนการที่สำคัญ และนำมาเรียบเรียงกับการเขียนเนื้อหาบทความที่สอดคล้องกัน และกลั่นกรองให้ได้องค์ความรู้จิตรกรรมฉากบังเพลิงประกอบพระเมรุมาศในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

เพื่อให้ได้มาซึ่งเอกสารองค์ความรู้ นักวิชาการช่างศิลป์จะต้องติดตามเก็บข้อมูลการสร้างงานจิตรกรรมฉากบังเพลิง ซึ่งคณะจิตรกรผู้สร้างงาน อาจมีภารกิจอื่นๆ ที่ปรากฏหลายหน้างาน ทำให้การเก็บข้อมูลภาพถ่ายขั้นตอนกระบวนการสร้างงานในบางครั้งอาจได้ไม่ครบถ้วน ผู้เก็บข้อมูลจึงต้องมีการวางแผนประสานเวลาการทำงานที่ตรงกันกับคณะจิตรกร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สำคัญครบถ้วน

๙. ข้อเสนอแนะ

จิตรกรรมฉากบังเพลิงประกอบพระเมรุมาศ เป็นงานศิลปกรรมที่ยังไม่ปรากฏว่ามีการศึกษาจัดเก็บองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ เนื่องด้วยเป็นการพระราชพิธีที่ไม่ปรากฏได้บ่อย จึงควรมีการจัดเก็บองค์ความรู้และเผยแพร่ให้นักศึกษาประชาชนและผู้สนใจ ได้เรียนรู้อย่างกว้างขวางมากขึ้น โดยสามารถเผยแพร่องค์ความรู้จิตรกรรมฉากบังเพลิงประกอบพระเมรุมาศได้ทั้งจัดพิมพ์เป็นเอกสารบทความ หนังสือ หรือทำเป็นสื่อดิจิทัล PDF ที่สามารถเผยแพร่ในทางออนไลน์ได้ กว้างขวางและรวดเร็วยิ่งขึ้น

๑๐. การเผยแพร่ผลงาน

จัดพิมพ์เผยแพร่เรื่อง จิตรกรรมฉากบังเพลิงประกอบพระเมรุมาศ ในหนังสือองค์ความรู้เรื่องการจัดสร้างงานศิลปกรรมในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช บรมนาถบพิตร

พิมพ์เผยแพร่โดย กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม , พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม ,

ISBN ๙๗๘-๖๑๖-๒๘๓-๕๕๖-๑

๑๑. ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน

ลำดับ	ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	สัดส่วน ผลงาน	บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในผลงาน

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)

(นายมีนะเมษฐ์ ศิริสุข)

ผู้ขอประเมิน

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)

(นางประภาพร ตราชชาติ)

ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

(ลงชื่อ)

(นายสุรภูมิ พิรพงศ์ศิลป์)

ผู้อำนวยการสำนักช่างสิบหมู่
ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป

หมายเหตุ คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อย ๒ ระดับ คือผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล และผู้บังคับบัญชา ที่เหนือขึ้นไปอีกหนึ่งระดับ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นบุคคลคนเดียว ก็ให้คำรับรอง ๑ ระดับ ได้

แบบการเสนอเค้าโครงผลงาน (ระดับชำนาญการ)

.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลบุคคล/ตำแหน่ง

ชื่อผู้ขอประเมิน นายมีนะเมษฐ์ ศิริสุข

● ตำแหน่งปัจจุบัน นักวิชาการช่างศิลป์ปฏิบัติการ

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งปัจจุบัน

ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานระดับต้น ที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถทางวิชาการในการทำงาน ปฏิบัติงานด้านวิชาการช่างศิลป์ภายใต้การกำกับ แนะนำ ตรวจสอบ และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

● ตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง นักวิชาการช่างศิลป์ชำนาญการ

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง

ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้างาน ซึ่งต้องกำกับ แนะนำ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ร่วมปฏิบัติงาน โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญงานสูงในด้านวิชาการช่างศิลป์ ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่ยาก และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนที่ ๒ ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน (เรียงลำดับตามความดีเด่น หรือความสำคัญ)

ผลงาน ลำดับที่ ๒

๑. เรื่อง องค์ความรู้ด้านการเขียนภาพจิตรกรรมไทย เทคนิคการเขียนสีฝุ่นบนดาลปัตรและเจี๊วดไม้

๒. ระยะเวลาการดำเนินการ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔

๓. ความรู้ ความชำนาญ หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

- ความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับงานจิตรกรรมไทยและงานจิตรกรรมสากล
- ความรู้ความชำนาญในการประสานงานกับกลุ่มงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน
- ความรู้ความชำนาญในการถ่ายภาพบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น การเตรียมวัสดุในการสร้างงาน การ

ปฏิบัติงานของจิตรกรที่ได้รับมอบหมายสร้างผลงาน

- ความรู้ความชำนาญในด้านการจัดเก็บข้อมูลภาพ ข้อมูลเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และความรู้ความชำนาญด้านสืบค้นข้อมูลที่สำคัญ ด้านการสัมภาษณ์ข้อมูลความรู้โดยตรงจากจิตรกร นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ให้ได้ความรู้ที่เหมาะสมและนำมาใช้ในการเรียบเรียงเขียนเป็นเอกสารทางวิชาการด้านศิลปกรรม

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

องค์ความรู้ด้านการเขียนภาพจิตรกรรมไทย เทคนิคการเขียนสีฝุ่นบนดาลปัตรและเจี๊วดไม้ เป็นการ จัดสร้างงานจิตรกรรมไทยโดยใช้เทคนิคสีฝุ่น เขียนบนพื้นกาวเม็ดมะขามผสมดินสอพอง ซึ่งเป็นการสร้างงานที่ต้อง เตรียมขั้นตอนการสร้างงานหลายขั้นตอน นักวิชาการช่างศิลป์ผู้ทำการเก็บข้อมูลจะเริ่มต้นด้วยการเข้าร่วม ประชุมเตรียมงานกับคณะทำงานของกลุ่มจิตรกรรม โดยขั้นตอนที่สำคัญจะเป็นการประสานจัดเตรียมวัสดุในการ

สร้างงาน การแบ่งขั้นตอนการสร้างงานตั้งแต่การทำแบบภาพร่างงานจิตรกรรมไทย การเตรียมสีฝุ่น การเตรียมพื้นผิวตาปัตรและเจี๊วดไม้ การเตรียมกาวเม็ดยะขาม การเตรียมดินสอพอง การเขียนสีฝุ่นลงบนตาปัตรและเจี๊วดไม้ และเตรียมบันทึกภาพขั้นตอนการทำงานของจิตรกรในกระบวนต่างๆ เพื่อให้ได้ภาพข้อมูลที่ครบถ้วนสามารถนำไปประกอบการเขียนบทความองค์ความรู้ ซึ่งนักวิชาการช่างศิลป์จะจัดแบ่งการเก็บข้อมูล ดังนี้

๔.๑ ประวัติความเป็นมาและความหมายของตาปัตรและเจี๊วด

๔.๒ ความรู้ด้านการเขียนภาพจิตรกรรมไทยและจิตรกรรมสากลด้วยเทคนิคสีฝุ่น

๔.๓ ความรู้ด้านการเตรียมกาวเม็ดยะขาม การเตรียมดินสอพอง และการผสมกาวเม็ดยะขามกับดินสอพอง เพื่อเตรียมพื้นสำหรับเขียนงานจิตรกรรมไทยด้วยสีฝุ่น

เมื่อได้ข้อมูลภาพขั้นตอนการทำงาน ข้อมูลเอกสารอ้างอิงต่างๆครบถ้วน จะนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ให้เกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ เป้าหมายในการศึกษาองค์ความรู้ด้านการเขียนภาพจิตรกรรมไทย เทคนิคการเขียนสีฝุ่นบนตาปัตรและเจี๊วดไม้ นั้นเพื่อเป็นการบันทึกขั้นตอนการสร้างงานศิลปกรรมไทยทางด้านจิตรกรรมไทยอย่างเป็นระบบ สามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งในการอ้างอิงเพื่อสร้างผลงานจิตรกรรมไทยในอนาคตของบุคลากรสำนักช่างสิบหมู่ และสามารถต่อยอดสำหรับใช้เผยแพร่ความรู้ทางด้านศิลปกรรมไทยทางด้านจิตรกรรมไทยให้บุคคลภายนอกที่สนใจได้กว้างขวางยิ่งขึ้น

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

ได้เอกสารองค์ความรู้ด้านศิลปกรรม ที่แสดงขั้นตอนด้านการเขียนภาพจิตรกรรมไทย เทคนิคสีฝุ่นบนตาปัตรและเจี๊วดไม้ ทำให้ทราบถึงวัสดุและวิธีการสร้างงาน ตลอดจนทราบปัญหาต่างๆ ในขณะสร้างชิ้นงาน ที่จิตรกรผู้สร้างงานพบเจอและสามารถประยุกต์แก้ไขปัญหาได้ ทั้งจิตรกรผู้สร้างงานและนักวิชาการช่างศิลป์ผู้ศึกษารวบรวมข้อมูล จะสามารถเรียนรู้ถึงปัญหาต่างๆ ไปด้วยกัน เกิดการปรึกษาหารือ หรือแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดการพัฒนาความรู้ การปฏิบัติงาน สามารถส่งต่อองค์ความรู้ให้แก่บุคลากรสำนักช่างสิบหมู่ในรุ่นหลังๆได้เป็นอย่างดี

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

ใช้เป็นเอกสารองค์ความรู้ด้านการเขียนภาพจิตรกรรมไทย ที่แสดงเทคนิคการเขียนสีฝุ่นบนตาปัตรและเจี๊วดไม้ สามารถใช้อ้างอิงกระบวนการทำงานที่ถูกต้องให้บุคลากรในสำนักช่างสิบหมู่ได้ศึกษาปฏิบัติงาน และใช้เป็นความรู้สำหรับเผยแพร่ให้บุคคลภายนอกที่สนใจทั่วไปได้ โดยสามารถเผยแพร่ในรูปแบบเอกสารบทความหนังสือ หรือสร้างเป็นรูปแบบเอกสาร PDF ที่สามารถนำเสนอได้ทางระบบออนไลน์ ทำให้ผู้ที่สนใจสามารถเข้าถึงความรู้ได้รวดเร็วกว้างขวางยิ่งขึ้น

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

ความยุ่งยากและซับซ้อนในการสร้างองค์ความรู้ จะเกี่ยวข้องกับการจัดเตรียมวัสดุที่สำคัญเช่น การเตรียมกาวเม็ดมะขาม การเตรียมดินสอพอง ซึ่งสองขั้นตอนนี้จะมีรายละเอียดมาก และต้องอาศัยความพิถีพิถันในการจัดเตรียม นอกจากนี้ระหว่างทำงานอาจเกิดปัญหาเฉพาะที่จิตรกรจะต้องทำการหาวิธีแก้ไขเพื่อให้ได้วัสดุที่เหมาะสม และนักวิชาการช่างศิลป์จำเป็นจะต้องทำการบันทึกข้อมูลปัญหา นำมาเป็นส่วนหนึ่งของความรู้ และสามารถถ่ายทอดลงในองค์ความรู้ ทำให้เกิดประโยชน์ทั้งกับตัวจิตรกรผู้สร้างงาน ตัวนักวิชาการช่างศิลป์ และบุคคลที่สนใจทั่วไปได้

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

ปัญหาในการจัดสร้างองค์ความรู้ด้านการเขียนภาพจิตรกรรมไทย เทคนิคการเขียนสีฝุ่นบนตาลปัตรและเจี๊วดมัว ที่ปรากฏชัดเจนจะเป็นเรื่องของการเตรียมพร้อมวัสดุต่างๆ ก่อนการเขียนสีฝุ่น ซึ่งจะต้องวางแผนให้เหมาะสมกับเวลาในการทำงานของจิตรกร นักวิชาการช่างศิลป์จะต้องประสานกับจิตรกร เพื่อหาเวลาที่เหมาะสมในการบันทึกเก็บข้อมูลภาพถ่ายในขณะที่จิตรกรทำงาน ก็จะสามารถเก็บข้อมูลได้ครบถ้วน

๙. ข้อเสนอแนะ

เทคนิคการเขียนจิตรกรรมไทยด้วยสีฝุ่นเป็นเทคนิคที่ต้องอาศัยการทดลอง ศึกษา และฝึกฝนอย่างมาก เนื่องจากเป็นเทคนิคโบราณที่ช่างหรือจิตรกรในอดีตนิยม จิตรกรผู้สร้างงานต้องใช้เวลาในการสร้างชิ้นงานค่อนข้างมาก ดังนั้นนักวิชาการช่างศิลป์ผู้เก็บข้อมูลจึงควรติดตามถ่ายภาพ สัมภาษณ์จิตรกร และจัดเก็บข้อมูลให้ครบถ้วน เพื่อจะได้องค์ความรู้ที่ดีสามารถใช้สำหรับอ้างอิงการทำงานในอนาคตได้

๑๐. การเผยแพร่ผลงาน

จัดพิมพ์เป็นหนังสือโครงการศึกษารวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำองค์ความรู้ด้านศิลปกรรม

“องค์ความรู้ด้านการเขียนภาพจิตรกรรมไทย เทคนิคการเขียนสีฝุ่นบนตาลปัตรและเจี๊วดมัว”

จำนวน ๑๐๙ หน้า (รวมปก)

๑๑. ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน

ลำดับ	ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	สัดส่วนผลงาน	บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในผลงาน

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)
 (นายมีนะเมษฐ์ ศิริสุข)
 ผู้ขอประเมิน

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)
 (นางประภาพร ตราชูชาติ)
 ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

(ลงชื่อ)
 (นายสุรรัฐกิจ พิรพาศศิลป์)
 ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ
 ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป

หมายเหตุ คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อย ๒ ระดับ คือผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล และผู้บังคับบัญชา ที่เหนือขึ้นไปอีกหนึ่งระดับ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นบุคคลคนเดียว ก็ให้คำรับรอง ๑ ระดับได้

แบบการเสนอเค้าโครงผลงาน (ระดับชำนาญการ)

.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลบุคคล/ตำแหน่ง

ชื่อผู้ขอประเมิน นายมีนเมษฐ์ ศิริสุข

● ตำแหน่งปัจจุบัน นักวิชาการช่างศิลป์ปฏิบัติการ

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งปัจจุบัน

ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานระดับต้น ที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถทางวิชาการในการทำงาน ปฏิบัติงานด้านวิชาการช่างศิลป์ภายใต้การกำกับ แนะนำ ตรวจสอบ และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

● ตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง นักวิชาการช่างศิลป์ชำนาญการ

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง

ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้างาน ซึ่งต้องกำกับ แนะนำ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ร่วมปฏิบัติงาน โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญทางสูงในด้านวิชาการช่างศิลป์ ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่ยาก และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนที่ 2 ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน (เรียงลำดับตามความดีเด่น หรือ ความสำคัญ)

ผลงาน ลำดับที่ ๓

๑. เรื่อง องค์ความรู้การแกะสลักไม้ประณีตแบบกรมศิลปากร

๒. ระยะเวลาการดำเนินการ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓

๓. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

- ความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับการศึกษาข้อมูลงานแกะสลักไม้ประณีต
- ความรู้ความชำนาญในการประสานงานกับกลุ่มงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน
- ความรู้ความชำนาญในการถ่ายภาพบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น การเตรียมวัสดุในการสร้างงานแกะสลักไม้ประณีต การปฏิบัติงานของช่างที่ได้รับมอบหมายสร้างผลงาน
- ความรู้ความชำนาญในการจัดเก็บข้อมูลภาพ ข้อมูลเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และความรู้ความชำนาญด้านสืบค้นข้อมูลที่สำคัญ ด้านการสัมภาษณ์ข้อมูลความรู้โดยตรงจากช่างไม้ผู้สร้างงาน นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ให้ได้ความรู้ที่เหมาะสมและนำมาใช้ในการเรียบเรียงเขียนเป็นเอกสารทางวิชาการด้านศิลปกรรม

๕. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

เป้าหมายการดำเนินการองค์ความรู้การแกะสลักไม้ประณีตแบบกรมศิลปากร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ นี้ เพื่อรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงานของช่างไม้ที่แกะสลักลวดลายเพื่อประกอบตกแต่งพระที่นั่งบุษบกเกริน (จำลอง) อันเป็นชิ้นงานมาตรฐานสำหรับแสดงรูปแบบการเข้าไม้แบบโบราณ จัดสร้างเมื่อคราวที่สำนักช่างสิบหมู่ดำเนินโครงการสร้างต้นแบบเพื่อจัดทำองค์ความรู้ด้านศิลปกรรมด้านงานแกะสลักและช่างไม้ประณีต เรื่องการเข้าไม้แบบโบราณ พระที่นั่งบุษบกเกริน (จำลอง) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นโครงการศึกษาองค์ความรู้ด้านศิลปกรรมของสำนักช่างสิบหมู่เมื่อ ๑๐ ปีก่อนหน้านี้

สาระสำคัญคือการนำเนื้อหาไปในส่วนของแกะสลักลวดลายประกอบพระที่นั่งบุษบกเกริน (จำลอง) ซึ่งมีหลายส่วนด้วยกัน เช่น การแกะสลักลวดลายและองค์ประกอบส่วนเครื่องยอดบุษบก (ชั้หลัง) การแกะสลักลวดลายและองค์ประกอบส่วนตัวเรือนบุษบก การแกะสลักลวดลายและองค์ประกอบส่วนฐานบุษบก ซึ่งนักวิชาการช่างศิลป์จะต้องประสานงานกับช่างไม้ประณีต เพื่อวางแผนการทำงาน โดยหลักๆ ช่างไม้ประณีตจะเตรียมแบบลวดลายก่อน จากนั้นทำซ้ำต่อเนื่องไป ได้แก่ การโกธกลุไม้ การโกธเห่ การแกะสลักลวดลาย โดยนักวิชาการช่างศิลป์ผู้เก็บรวบรวมข้อมูลจะต้องติดตามการทำงานของช่างไม้อย่างเป็นระบบและทั่วถึง และนำมาเรียบเรียงเป็นเนื้อหาองค์ความรู้ทางวิชาการด้านศิลปกรรม

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

ได้เอกสารองค์ความรู้ด้านศิลปกรรม ที่แสดงขั้นตอนการแกะสลักไม้ประณีต ให้ส่วนเลวดลายและองค์ประกอบพระที่นั่งบุษบกเกริน (จำลอง) ได้แก่ ขั้นตอนการแกะสลัก บานแถลง นาคปัก กระ จันทกรก ระ จักรวง ระ จักรดาอ้อย บราลี องค์ระฆัง กระ จักรปฏิญาณประดับชั้นแกงพอก ลายหน้ากระดานลูกฟัก ก้ามปู บัวรวม บัวหงาย คันทวย กาบพรหมสร เกรินบุษบก เทพเมศ คุรุทพนเม ยักษ์พนเม ตลอดจนเครื่องมืองานแกะสลักไม้ คุณลักษณะของไม้

องค์ความรู้ที่ได้ี้จะ เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เกิดการสืบทอดกระบวนการสร้างงานแกะสลักไม้ประณีต ส่งต่อไปกับช่างในรุ่นหลังได้อย่างมีระบบ

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

เป็นเอกสารองค์ความรู้ด้านการสร้างงานแกะสลักไม้ประณีต ในส่วนการแกะสลักลวดลาย ซึ่งสามารถใช้เป็นความรู้สำหรับอ้างอิงเพื่อการสร้างงานในอาณาเขตของสำนักช่างสิบหมู่ได้ และสามารถเป็นองค์ความรู้ที่ถ่ายทอดให้กับบุคลากรรุ่นใหม่ ๆ ของสำนักช่างสิบหมู่ได้เรียนรู้ สามารถพัฒนาเองได้มากยิ่งขึ้น

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

การสร้างชิ้นงานจะมีขนาดเล็กเนื่องจากกระสลักไม้เป็นเลวดลายหรือชิ้นส่วนประกอบพรที่โง่
บุษบกเกริน (จำลอง) ดังให้ช่างจำเป็นต้องใช้สายตาในการทำงานค่อนข้างมาก บางครั้งจำเป็นต้องใส่แว่น
ที่มีเลนส์กำลังขยายมาก เพื่อให้สามารถมองเห็นรายละเอียดเล็กๆ ของชิ้นงานได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งถือเป็นการ
สร้างงานที่ต้องอาศัยความตั้งใจและสมาธิอย่างสูง และใช้เวลานานเพื่อสร้างชิ้นงานแต่ละ ชิ้น

นักวิชาการช่างศิลป์ต้องทำการเรียนรู้ทำความเข้าใจช่างไม้ เรียนรู้กระบวนการสร้างงานและ
อุปกรณ์ของช่างไม้ เพื่อจะสามารถเชื่อมโยงการปฏิบัติงานและ สลักไม้ประณีตกับภาพถ่ายที่ได้บันทึกไว้
ขณะช่างไม้ทำงานได้ถูกต้องตรงกัน และนำมาเขียนองค์ความรู้ด้านศิลปกรรมได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

การสร้างงานและ สลักไม้แต่ละส่วนนั้น ช่างไม้จะใช้เวลามากน้อยแตกต่างกัน ตามทักษะและความ
ถนัดของช่างแต่ละ คน ดังนั้นนักวิชาการช่างศิลป์ผู้ทำหน้าที่เก็บข้อมูลภาพการปฏิบัติงานของช่างไม้ประณีต
ต้องทำการเก็บต่อภาพขึ้นตอนต่างๆให้ถูกต้องและต่อเนื่องกัน โดยอาศัยการสอบถามประสานงานกับช่าง
ไม้อยู่เสมอๆ เพื่อสามารถเข้าไปเก็บภาพกระบวนการสร้างงานได้อย่างครบถ้วน เพื่อสามารถนำไปใช้เขียน
เอกสารองค์ความรู้ได้ดี

๙. ข้อเสนอแนะ

งานและ สลักไม้ประณีตเป็นงานที่ต้องอาศัยทักษะของช่างไม้ และอาศัยเวลาในการสร้างงานแต่ละ
ชิ้นมาก ดังนั้นควรนำขั้นตอนการสร้างงานนั้นมาเรียบเรียงเป็นบทความ หนังสือ หรือนำเสนอเผยแพร่ใน
รูปแบบ PDF บนระบบออนไลน์ เพื่อเป็นข้อมูลอ้างอิงในการทำงานและ สลักไม้ และ ส่งต่อความรู้ให้บุคลากร
สำนักช่างสิบหมู่ในรุ่นหลังๆ และผู้ที่สนใจทั่วไปได้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่

๑๐. การเผยแพร่ผลงาน

จัดพิมพ์เป็นหนังสือโครงการศึกษารวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำองค์ความรู้ด้านศิลปกรรม ปี พ.ศ. ๒๕๖๓

"องค์ความรู้การแกะสลักไม้ประณีตแบบกรมศิลปากร" จำนวน ๑๐๙ หน้า (รวมปก)

11. ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน

ลำดับ	ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	สัดส่วนผลงาน	บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในผลงาน
๑	นางสาวสุภัทรา ทรัพย์สงเคราะห์	๓๐ %	- เรียบเรียงข้อมูลและเขียนบทความ ดังนี้ การแกะสลักลวดลายและองค์ประกอบส่วนเครื่อง ยอดบุษบก (ชั้นหลังคา) / การแกะสลัก..บันแถลง / เคา่ปีก / กระจิงแทรก / กระจิงรวน / กระจิงดา อ้อย / ขราดี / ลายหน้ากระดาน / ลูกฟักก้ามปู / บัวรวน / บัวหงาย
๒	นายมีนเมษฐ์ ศิริสุข	๗๐ %	- เรียบเรียงข้อมูลและเขียนบทความ ดังนี้ ประวัติความเป็นมา ความหมาย / การแกะสลัก ไม้ประณีตแบบกรมศิลปากร / ขั้นตอนการ แกะสลักไม้ลวดลายและองค์ประกอบพระที่นั่ง บุษบกเกวียน (จำลอง) / การแกะสลักลวดลายและ องค์ประกอบส่วนตัวเรือนบุษบก / การแกะสลัก.. กระจิงปฏิญาณประดับชั้นแผงพนัก / ลายหน้า กระดานลูกฟักก้ามปู / บัวรวน / บัวหงาย / คันทวย / กาบพรหมศร / การแกะสลักลวดลายและองค์ประกอบส่วนชั้น ฐานบุษบก / เกวียนบุษบก / เทพนม / ครุฑพยอม / ยักษ์พยอม / เครื่องมืองานแกะสลักไม้ / คุณลักษณะของไม้ / ภาคนวด / บรรณานุกรม / ออกแบบจัดวางรูปเล่ม / ออกแบบปกหน้าหลัง

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)

(นายมีน เมษฐ์ศิริสุข)

ผู้ขอประเมิน

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
นางสาวสุภัทรา ททรัพย์สงเคราะห์	

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)

(นายประภาพร ตราชชาติ)

ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

(ลงชื่อ)

(นายสุรศักดิ์ พรพงศ์ศิลป์)

ผู้อำนวยการสำนักช่างสิบหมู่
ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป

หมายเหตุ คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างไต่ ๒ ระดับ คือผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล และ
ผู้บังคับบัญชา ที่เหนือขึ้นไปอีกหนึ่งระดับ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นบุคคลคนเดียวเท่านั้น
ให้มีคำรับรอง ๑ ระดับได้

แบบการเสนอข้อเสนอแนวคิดการปรับปรุงหรือพัฒนางาน (ระดับชำนาญการ)

๑. เรื่อง โครงการจัดตั้งนิทรรศการกลางแจ้ง “สวนประติมากรรมสำนักช่างสิบหมู่” (Sculpture Outdoor exhibition)

๒. หลักการและเหตุผล

แผนปฏิบัติราชการระยะ ๓ ปี (พ.ศ.๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ของกรมศิลปากร มีภารกิจหลักในการอนุรักษ์ คุ้มครองป้องกัน บำรุงรักษา ฟื้นฟู ส่งเสริม สืบสาน สร้างสรรค์ เผยแพร่ ศึกษา ค้นคว้า วิจัย พัฒนา สืบทอดด้าน มรดกวัฒนธรรมของชาติ จำเป็นต้องใช้ปัจจัยงบประมาณดำเนินงานตามภารกิจให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผลอย่างแท้จริง ซึ่งภารกิจดังกล่าวมุ่งหวังให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศชาติอย่างสูงสุด การขับเคลื่อน ภารกิจของกรมศิลปากรในงานด้านศิลปวัฒนธรรมที่สำคัญ ได้แก่

๑. ด้านนาฏดุริยางคศิลป์
๒. ด้านโบราณคดีและพิพิธภัณฑ์
๓. ด้านภาษา เอกสาร และหนังสือ
๔. ด้านสถาปัตยกรรมและด้านศิลปกรรม

ซึ่งสำนักช่างสิบหมู่ เป็นหน่วยงานในสังกัดกรมศิลปากรที่ทำหน้าที่ในส่วนภารกิจด้านที่ ๔ คือ ด้านศิลปกรรม มาโดยตลอด ดังปรากฏผลงานมากมายตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน มีงานศิลปกรรมที่สร้างสรรค์ขึ้นโดยบุคลากร สำนักช่างสิบหมู่หลากหลายแนว เช่น งานประณีตศิลป์ต่างๆ อาทิ งานช่างเขียนและลายรดน้ำ งานจิตรกรรม งานช่างบุตุนโลหะประณีต งานประดับมุก งานปั้นหุ่น งานปิดทองประดับกระจก งานช่างไม้ประณีต งานวิชาการ ทางด้านศิลปกรรมที่รวบรวมบันทึกเผยแพร่โดยบุคลากรของศูนย์ศิลปะและการช่างไทย นอกจากนี้ ยังมีงาน จิตรกรรมไทย จิตรกรรมสากล งานศิลปประยุกต์ งานประติมากรรม งานแม่พิมพ์ งานเทคโนโลยีการหล่อ เป็นต้น

การดำเนินงานสร้างสรรค์งานศิลปกรรมของสำนักช่างสิบหมู่ตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน ปรากฏผลงานที่เป็น ประติมากรรมต้นแบบต่างๆ เช่น ต้นแบบอนุสาวรีย์ ต้นแบบประติมากรรมรูปสัตว์ ต้นแบบประติมากรรมบุคคล สำคัญ ที่ยังเก็บเอาไว้อยู่เป็นจำนวนมากภายในอาคารกลุ่มงานประติมากรรมอยู่เป็นเวลาหลายปี โดยไม่ได้มีการ เคลื่อนย้ายหรือนำไปใช้ประโยชน์ใดๆ ซึ่งนับเป็นข้อจำกัดพิจารณาเพื่อนำผลงานประติมากรรมต้นแบบต่างๆ นั้นมาใช้งานเช่น เผยแพร่ให้นักเรียน นักศึกษา ประชาชนทั่วไปได้รับชมได้กว้างและง่ายขึ้น

จากข้อสังเกตเกี่ยวกับงานประติมากรรมต่างๆ ที่มีการเก็บรักษาไว้นับเป็นผลงานที่ทรงคุณค่าเหมาะแก่การ เผยแพร่เป็นวิทยาทานให้บุคคลภายนอกได้มาศึกษาเรียนรู้และชื่นชมผลงานโดยหากสามารถพิจารณาเพื่อดำเนินการ เป็นโครงการจัดตั้งนิทรรศการกลางแจ้ง “สวนประติมากรรมสำนักช่างสิบหมู่” (Sculpture Outdoor exhibition) จัดหาพื้นที่ภายในสำนักช่างสิบหมู่เพื่อดำเนินการให้เป็นรูปธรรม โดยคัดเลือกงานประติมากรรมที่มีความคงทนต่อ สภาพภูมิอากาศภายนอก เพื่อนำมาจัดวางเป็นสวนประติมากรรมกลางแจ้ง และจัดทำป้ายให้ความรู้บรรยายถึง ความสำคัญของงานประติมากรรมแต่ละชิ้น โดยมีการออกแบบพื้นที่สวนประติมากรรมให้มีทางเดินชมได้โดยรอบ นิทรรศการ ซึ่งการจัดนิทรรศการกลางแจ้งสวนประติมากรรมนี้ สามารถใช้เป็นพื้นที่เพื่อต้อนรับคณะครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา จากสถาบันต่างๆ ที่สนใจมาเยี่ยมชมศึกษาการทำงานศิลปกรรมของสำนักช่างสิบหมู่ โดยการนำ ประติมากรรมต้นแบบต่างๆ มาเผยแพร่ในรูปแบบนี้ จะสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบใหม่ที่น่าสนใจมากยิ่งขึ้น

๓. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

โครงการจัดตั้งนิทรรศการกลางแจ้ง “สวนประติมากรรมสำนักช่างสิบหมู่” (Sculpture Outdoor Exhibition) จะเกิดขึ้นได้หากตั้งวิสัยทัศน์ในการเผยแพร่ผลงานศิลปกรรมของสำนักช่างสิบหมู่ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด โดยอาศัยการร่วมแรงร่วมใจจากบุคลากรภายในสำนักช่างสิบหมู่

ในบริบทของนักวิชาการช่างศิลป์ของศูนย์ศิลปะและการช่างไทย คงไม่สามารถดำเนินโครงการนี้ได้เองเพียงลำพังเนื่องจากงานประติมากรรมเป็นผลงานของกลุ่มประติมากรรม การเสนอโครงการนี้เป็นเพียงแง่มุมหนึ่งที่นักวิชาการช่างศิลป์จะสามารถคิดขึ้นเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของสำนักช่างสิบหมู่ และโครงการต้องขออนุมัติหลักการจากผู้บริหาร ตลอดจนขอความร่วมมือจากกลุ่มงานประติมากรรม จึงจะมีความเป็นไปได้ การเสนอโครงการนี้เป็นมุมมองหนึ่งในการคิดเพื่อพัฒนาองค์กรในด้านการเผยแพร่ผลงานศิลปกรรมออกสู่สาธารณะชนทั่วไป อันเป็นการตอบสนองหน้าที่ในการกิจหลักของกรมศิลปากรได้ หากโครงการเกิดขึ้นได้จริง วิทยากรผู้ให้ความรู้โดยตรงอันได้แก่บุคลากรกลุ่มประติมากรรมจะเป็นวิทยากรหลัก และนักวิชาการช่างศิลป์ของศูนย์ศิลปะและการช่างไทยสามารถที่จะเป็นวิทยากรผู้ช่วย โดยบุคลากรทั้ง ๒ กลุ่มจะมีการพัฒนาตนเองมากยิ่งขึ้น สามารถที่จะทำหน้าที่เป็นวิทยากรให้ความรู้และนำชมสวนประติมากรรมได้

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกิดแหล่งเรียนรู้แหล่งงานศิลปกรรมในด้านประติมากรรมแหล่งใหม่ สามารถตอบสนองภารกิจของสำนักช่างสิบหมู่ และของกรมศิลปากรได้ นอกจากนี้ยังทำให้บุคลากรภายในสำนักช่างสิบหมู่ได้พัฒนาตนเองมากยิ่งขึ้น ในด้านการเป็นวิทยากร บรรยายให้ความรู้ด้านศิลปกรรมกับบุคคลภายนอก

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

มีบุคคลภายนอก โดยเฉพาะนักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ จากสถานบันต่างๆ มาเข้าชมนิทรรศการกลางแจ้ง “สวนประติมากรรมสำนักช่างสิบหมู่” (Sculpture Outdoor exhibition) อย่างต่อเนื่องมากขึ้น และบุคลากรสำนักช่างสิบหมู่มีพัฒนาการด้านการเป็นวิทยากรบรรยายความรู้งานศิลปกรรมได้คล่องแคล่ว ถูกหลักการ และมีความเป็นมืออาชีพ

(ลงชื่อ)

(นายมีนะเมษฐ์ ศิริสุข)

ผู้ขอประเมินบุคคล

๒๑ / กุมภาพันธ์ / ๒๕๖๖